

Russia's Securitization of Chechnya: How War Became Acceptable

Julie Wilhelmsen

London: Routledge

239 sidor. ISBN 9781138187139

Recenserad av **Roxanna Sjöstedt** [PhD, universitetslektor, Statsvetenskapliga institutionen, Lunds Universitet]

Julie Wilhelmsens bok, *Russia's Securitization of Chechnya: How War Became Acceptable* undersöker den intressanta och högst relevanta frågan hur politiska och samhälleliga diskurser legitimerar och möjliggör acceptans av krig. Genom att studera säkerhetsiseringsprocesserna i anslutning till Rysslands andra krig i Tjetjenien 1999 menar Wilhelmsen att den diskursen som likställde Tjetjenien med terrorism var resultatet av flera olika aktörers hotbildskonstruktioner, snarare än – som ofta antas – ett strategiskt beslut fattat av en avgränsad politisk elit. Genom en vederhäftig empirisk studie kartlägger Wilhelmson hur tidsperioden med avsäkerhetsisering efter det första kriget i Tjetjenien ersattes av en säkerhetsiseringsprocess som möjliggjorde det brutala våldsanvändande som är betecknande för det andra tjetjenska kriget. Det är alltså, som denna bok övertygande argumenterar, samspelet mellan ett sammanhängande narrativ; en diskursiv kontext som möjliggör – till exempel på grund av historiska erfarenheter – en viss typ av hotbildsskapande; och en utbredd och intersubjektiv diskurs, som skapar allmän acceptans för agerande som annars skulle ses som omöjligt eller fullständigt oacceptabelt. Som påvisas i denna bok kan också dessa attitydförändringar ske inom tämligen korta tidsramar.

Russia's Securitization of Chechnya är tydligt strukturerad med ett inledande kapitel där författaren påvisar en tydlig empirisk forskningslucka beträffande våra insikter i Rysslands krigföring mot terrorism och att kritiska säkerhetsperspektiv sällan appliceras för att förklara eller förstå rysk säkerhetspolitik. I nästföljande kapitel utkristalliserar ett teoretiskt ramverk som söker utveckla den klassiska säkerhetsiseringsteorin och dess analytiska ramverk genom att applicera ett post-strukturalistiskt perspektiv som lägger särskild vikt vid de diskursiva och intersubjektiva aspekterna av säkerhetsiseringsprocesser. Författaren kritiserar tidigare säkerhetsiseringsforskning för att inte ta interaktionen mellan »securitizing agent» (säkerhetsiseringsaktör)

©2018 Roxanna Sjöstedt. This is an Open Access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution 4.0 International License (<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>), allowing third parties to copy and redistribute the material in any medium or format and to remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially, provided the original work is properly cited and states its license.

Citation: Roxanna Sjöstedt (2018) »Russia's Securitization of Chechnya: How War Became Acceptable», *Nordisk Østforum* 32, 51–53. <http://dx.doi.org/10.23865/noros.v32.1103>

och »audience» (publik) i tillräckligt beaktande utan tenderar istället att framförallt fokusera på säkerhetiseringsaktörens illokutionära talhandlingar. Ramverket i denna bok söker utveckla säkerhetiseringsteorin genom att fokusera på diskurser snarare än talhandlingar och menar att dessa diskurser produceras och reproduceras av en rad olika aktörer.

Efter ett kortare metodkapitel som beskriver den diskursanalys och de källor som används, kommer de empiriska kapitel som utgör bokens kärna och som ger en detaljerad och fördjupad beskrivning och analys kring säkerhetiseringsprocessen rörande Tjetjenien, både beträffande talhandlingar och praktiker mellan åren 1999 och 2001. I det avslutande kapitlet diskuteras studiens viktigaste undersökningsresultat: hur säkerhetiseringsprocesser legitimerar och möjliggör konflikt. I enlighet med vad som fastställts i inledningskapitlet finns det även ett stycke som syftar till att i viss mån vara framåtblickande i termer av att problematisera kring hur diskursiva förändringar kan bidra till fredliga interaktioner. Emellertid är diskussionen som förs både inledningsvis och i konklusionen tämligen kortfattad och ger ej någon fördjupad bild av hur denna konflikttransformation kan ta sig form. Boken bör således framförallt ses som en studie av hur konflikter möjliggörs.

Wilhelmsens bok är ett solitt bidrag till den kritiska traditionen inom fredsforskningen och rysslandsstudier. Genom att studera ett fall utanför den sedvanliga amerikanska eller västeuropeiska kontexten utgör den också ett bidrag till säkerhetiseringsfältet. Det post-strukturalistiska ramverket är kanske inte fullt så nydanande som det framställs i teoriavsnittet: att säkerhetisering är en intersubjektiv process; att den i forskningen evigt omdiskuterade publiken och dess funktion måste problematiseras; och att det sker parallella säkerhetiseringsprocesser som konstruerar och förstärker samma hotbild har ju både argumenterats och empiriskt klarlagts tidigare. Man kan också ifrågasätta om användandet av diskursbegreppet snarare än talhandlingar verkligen medför någon skillnad rörande den empiriska analysen och dess resultat.

Emellertid visar kopplingen mellan studiens teoretiska ramverk och det omfattande empiriska materialet att ett analytiskt fokus på säkerhetiseringsprocesser bidrar till en ökad förståelse för hur olika former av agerande möjliggörs. Det är också den strukturerade och grundliga undersökningen av empirin som utgör bokens starkaste bidrag. Efter en detaljerad analys av avsäkerhetsperioden efter det första kriget framlägger Wilhelmsen i fem separata kapitel hur officiella, historiska, elit-, expert- och medienarrativ parallellt porträtterade Tjetjenien som ett existentiellt hot som krävde kraftfulla åtgärder. Denna gemensamma diskurs möjliggjorde och legitimerade den militära insatsen, vilken innefattade en succesivt ökad grad av våld – från en initial territoriell och social isolering av Tjetjenien, till massiva bombningskampanjer, och slutligen en brutal markinvasion som inkluderade en hög grad av våldsanvändande, övergrepp mot civila och brott mot

mänskliga rättigheter. Denna gedigna empiriska studie påvisar således relationen mellan dominant diskurser och agerande och hur sociala hotbildskonstruktioner av identiteter inom en kort tidsram kan skapa en bred politisk och social acceptans för åtgärder och beteende som tidigare varit otänkbara. Denna acceptans möjliggör i sin tur detta agerande.